

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Април 2021.

Београд, мај 2021.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	5
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, од марта 2014. о очекиваном међугодишњем расту цена за две године унапред, а од фебруара 2021. и о очекиваном међугодишњем расту цена за три године унапред.

Резиме

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су стабилно кретање близу нивоа од 2,0%. Према резултатима анкете агенције Ипсос из априла износе 2,1% и незнатно су виша у односу на претходну анкету. Близу нивоа од 2,0% налазе се и инфлациона очекивања привредника, која су се у априлу нашла на нивоу од 1,9% (од почетка године кретала су се око доње границе циљаног одступања). Уобичајено виша од очекивања других сектора, очекивања становништва су остала непромењена на нивоу од 10,0%, док су очекивања представника синдиката благо снижена у односу на претходни месец и износе 2,2%.

Када је реч о средњорочним очекивањима (за две и три године унапред), она се код представника финансијског сектора крећу у распону 2,4–2,7%, док су код привредника нешто нижа и износе 1,9% и 1,8%, респективно.

Априлска анкета бележи раст средњорочних очекивања становништва у односу на март, са 7,0% на 10,0% за две године унапред и са 6,0% на 8,0% за три године унапред.

Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

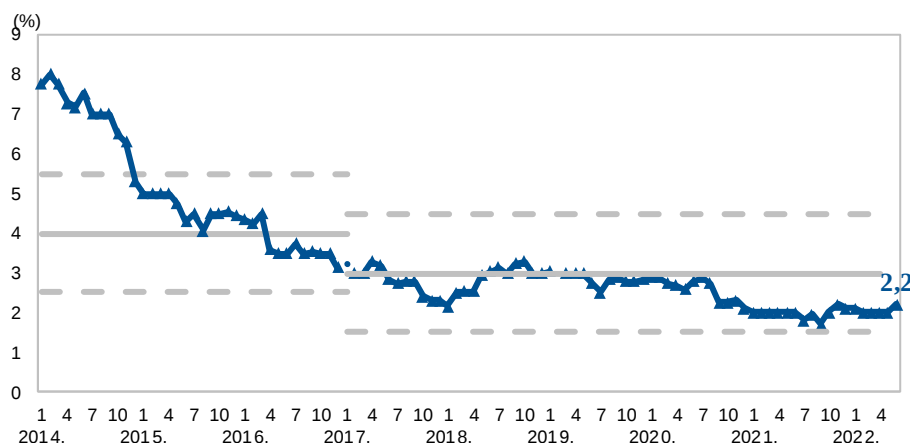
Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су да се крећу око нивоа од 2,0%. Од јуна прошле године крећу се у распону од 1,9% до 2,1%, а према резултатима анкете агенције Ипсос у априлу су се наша на нивоу од 2,1%, што је незнатно више него у марту (2,0%).

Према резултатима мајске анкете агенције Блумберг, очекивања за годину дана унапред представника финансијског сектора износе 2,3% (од децембра прошле године била су непромењена на нивоу од 2,2%).

Априлска вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ износи 2,2% што је нешто више у односу на претходна четири месеца, у којима је износила 2,0%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Инфлациона очекивања финансијског сектора за две године унапред у априлу су износила 2,4%, што је нешто више него у претходној анкети (март 2,2%). Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се од увођења овог питања у анкету (март 2014. године) крећу у границама циља.

Блиска очекивањима за две године унапред јесу и очекивања за три године унапред – она износе 2,7% (2,5% у марту).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Након три месеца у којима су се кретала око доње границе циљаног одступања, инфлациона очекивања привредника у априлу бележе раст и приближавају се нивоу од 2,0% (1,9% у априлу). Близу нивоа од 2,0% налазе се и средњорочна очекивања – за две године унапред 1,9% (1,7% у марту) и за три године унапред 1,8% (1,5% у марту).

Перцепција пословања привредника оптимистичнија је у односу на претходну анкету (виша вредност НП) када су у питању очекивани пословни услови у наредних дванаест месеци, као и када је у питању оцена пословних услова у претходна три месеца.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

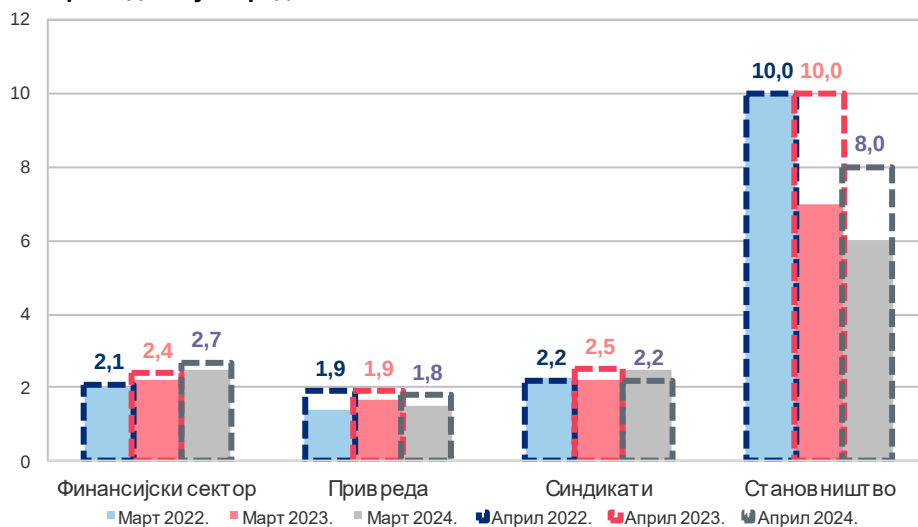
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Проценат привредника који не очекује промене цена сопствених производа/услуга за три месеца унапред повећан је у односу на март и износи око 80%, док је смањен проценат привредника који не очекује промене цена инпута у производњи са 75% у марту на близу 65% у априлу.

Инфлациона очекивања синдиката

Очекивана инфлација представника синдиката, и у кратком, и у средњем року, креће се око нивоа од 2,5%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну, две и три године унапред

Извор: Ипсос.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

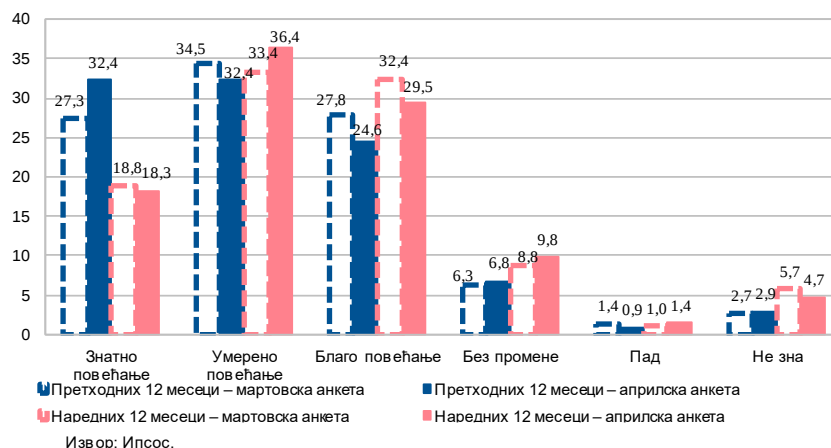
Краткорочна очекивања становништва остала су непромењена у односу на претходни месец и износе 10,0%.

То што и даље највећи део анкетираног становништва (око 2/3) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати могло би да укаже на то да је раст инфлационих очекивања становништва почетком ове године привременог карактера, вођен поскупљењима струје, нафтних деривата, цигарета и комуналних услуга током Т1.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

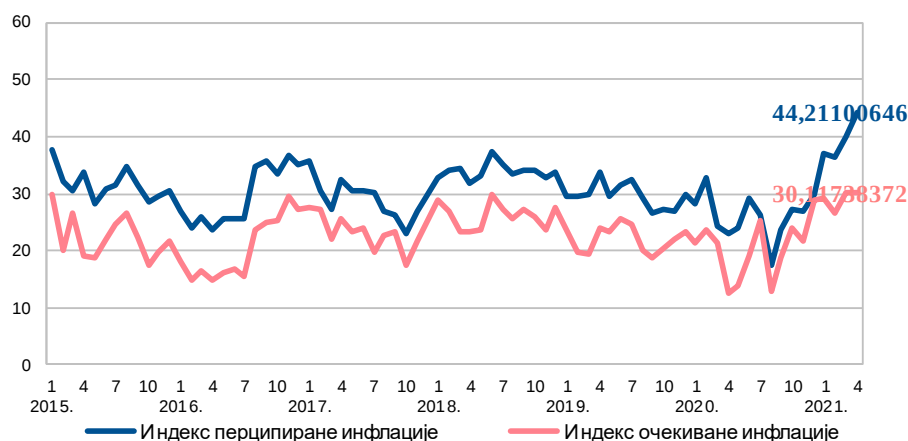
Истовремено, бележи се раст средњорочних очекивања – за две године унапред са 7,0% на 10,0%, за три године унапред са 6,0% на 8,0%.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (https://nbs.rs/export/sites/NBS_site/documents/publikacije/ioi/izvestaji/ioi_02_2016.pdf).